

TELEGRAFULU ROMANU.

Nº 99. ANULU XVIII.

Telegraful este de două ori pe săptămâna: Joi și Duminică. — Prenumeratii se fac în Sibiul la expeditorul foieș pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adrease către expeditor. Pretiul prenumeratiunii pentru Sibiul este pe anu 7 fl. v. a. sau o jumătate de anu 3 fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

re provinciile din Monarchia pe anu anu 8 fl. era pao jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și terri straine pe anu 12 fl. 1/4, anu 6 fl. v. a.

Inserattele se plătesc pentru prima ora cu 7 cr. sicula, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru trei repere cu 3 1/2 cr. v. a.

Sibiul, în 13/25 Decembrie 1870.

Invitare de prenumeratiune la „Telegrafulu Romanu“.

Cu începutul anului 1871, se deschide prin acăstă prenumeratiune nouă la aceasta făoa.

„Telegrafulu Romanu“, va fi că și pâna acum de două ori pe săptămâna Duminică și Joiă — Pretiul abonamentului e:

Pentru Sibiul pre anu 7 fl., pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Transilvania și Monarchia austro-ungură pe anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru România și străinătate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanți suntu rugați a nu întârziu cu trimiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rogăma să scrie curațu, și epistolele de prenumeratiune să se trimită francate — adresându-le de dreptulu la

„Editură „Telegrafului Romanu“
în Sibiul.

Nr. Cons. 044. 1870.

Preacinstiiloru Parinti Protopopi ! Cinstiiloru Par. Administratori protopopesci ! Cinstita preotime ! și Iubitiloru crestini din Archidiecesa romana gr. or. a Ardéului !

Crestinii nostri din comună Sân-Georgiu în Treiscaune vedindu, ca biserică lor e atât de ruinosa, incătu săra pericolitarea sanatăției și chiaru a vieției nu se mai poate întrebunită, de asemenea scola lor e atât de mica și intunecosă, incătu numai cu greu se potu tineea prelegeri cu copiii, au otarită în sinodulu loru parochialu eoificarea de nou atâtă a bisericiei, cătu și a scălei, adunându spre scopulu acestă după putinția o cuantitate órcare de materialu și o sumulția frumosă de bani, și asternendu planurile acestoru zidiri dimpreuna cu preliminariulu speseloru consistoriolui nostru spre aprobată se rógo, că acestu Consistoriu sa esopeze pre calea cea mai potrivita unu ajutoriu dela crestinii nostri din Archidiecesa la întreprinderea acăstă.

Consistoriul nostru archidiecesanu, pre de o parte convingându-se din relațiunile loru cătu și a Par. Protopopu respectivu despre zelulu, ce-lu au acesti crestini pentru biserică și scăla, și prin acestea pentru luminarea loru, iér' de alta parte sfârându planurile acestea de bune, le-au și aprobatu, otorindu că pentru ajutorirea loru în cele ce le mai lipsescu, sa se facă o colectă de bani întrég'a noastră Archidiecesă.

Scim cu totii, Iubitiloru ! între ce impregui- răi critice au traitu confratii nostri din tienotulu Secuimei și trăiesc și pâna în diu'a de astăzi. Cu totii simtiem daunosele urme, ce le-au lasat influențele tempiloru de mai înainte asupr'a crestinilor nostri din Secuime. Nicairea nu este atâtă de amenințata naționalitatea și confesiunea noastră că acoło.

Sa prevenim deci, Iubitiloru ! pericolului această, ce ne omenință cu perderea unui membru însemnatu din trupulu bisericei și națunei noastre, dandu bucurosi filerulu nostru fratiloru, cari doresc înaintarea bisericei și scălei, dar' le lipsescu mijlo- celo.

Punctul principalu în tienotulu Secuimei este opidulu Sepsi S. Georgiu. Veniti dar' cu totii pre acești frați ai nostri să-i ajutărău în nobilă loru întreprindere, că prin accăstă sa se imbarbăteze și ceilalți crestini din Secuime spre astfelu de întreprinderi.

Parintii Protopopi suntu insarcinati, că adunându din tractulu loru banisiorii, ce i voru dă creștinii nostri spre scopulu acestă, să-i inainteze acestui consistoriu celu multu pâna în luna lui Martiu 1871, de unde apoi se voru tramite comunei amintită spre a-si putea la primavăra viitoră incepe zidirile.

Sibiul, din siedintă Consistoriului archidiecesanu tienuta în 23 Noiembrie 1870.
La insarcinarea Escol. Sale Parintelui Archiepiscopu.

Nicolau Pope'a,
Vicariu archiepiscopal.

Indiferentismu.

Sibiul 10 Decembrie.

Scim aceea, că reprezentanța scaunului Sibiului și-a intogmitu unu comitetu central din sinulu seu pentru pregătirea obiectelor și proiectelor, ce au a se desbate în adunarea generale a reprezentanței. În comitetul acestă suntu ales că membrii din partea românilor dnii Dr. Ioanu Borcea, Vas. Ardeleanu, Bucuru Cioranu, Ioanu Rebega, Nicolau Milea, unu economu dn. Sadu, preotii din Sacadate și Avrigu.

Riindea români și asiă suntu puteni în comitetul central : asiă e prefrescu lucru, că amu presupus, că membrii români togm'a pentru aceea, că suntu în numera micu, voru frecuentă cu diliginta siedintele comitetului. Însă ce destinu a trebuitu se ni întimpine bland'a și corect'a noastră supozitioane ?

Comitetulu a tienutu dela inițiatirea lui pâna acum vre-o cincă siedintie, și români totu-de-aun'a prin unul s'au celu multu prin trei membrii, și să acestă veniuă la ciasul 11, ca domnii cei mari, dora pentru aceea, că plat'a e totu aceea, că acestor'a, carii stau în braza din dori pâna la sfintitul sărelui !

La începutulu siedintiei de astăzi a fostu de fată numai unul, Nicolau Milea —, către prândiu apoi și parintii din Sacadate și Africă reclius Avrigu !

La ordinea dilei au statu următoarele obiecte :

1. Alegerea notariloru comitetului, să alesu patru dintre români : Dr. Borcea și Ardeleanu, carii n'au fostu de fată și asiă protocolu nice să aputu face și în limbă romană, despre care Bonfinius dice că mai multu pentru dens'a ne loptămu, decătu pentru viață —, se intielege, — pre tempulu loru și nu noi, ei mosii nostrii, de carii noue, precum se vede, nu multu ne pasa !

2. Proiectul privitoru la redicandele scoli agronomice. Ce câmpu largu aci de lucrare binecuvantăre și pentru economia naționale a românilor ! Si ce s'a facutu din partea membrilor români pentru interesele romanimei scaunale ? Vi spunu, nemic'a, căci nu au fostu, cine se dica o bombo. Se voru face scoli de agronomia și industria pre spesele noastre comune, dupacum li voru prii intereselorură sasesei, și din scolile noastre comune voru fi eschisi români, ramurile de economia și industria, după care trăiesc români cu seracia și asiă scia Dumnedieu pânăcându, voru fi eschisi profesorii și instructorii români și scump'a noastră limba !

3. Banii veduvelor și copii loru seraci — orfanismulu. Unu proiectu, că avea acăstă sa se primăsească în administratiunea reprezentanței prin o comisiiune orfanale. Mi se pare ca proiectul acestă l'a respinsu și comitetul —, români presenti abunăsema. Omeniilor buni și cu inim'a milosă ! Sasii usioru potu portă lips'a acăstă, căci în comunele loru și asiă există ordine în administratiunea comunale, unu tata orfanale controlato, dar' la noi nu. Avea, bonii veduvelor și orfanilor nostrii suntu dati în institutele pecuniari streine fără său cu fructificare putina, de multe ori espusi și pericolitărei.

Cugetati, cum delaturati reulu acestă !

Venio nunc ad fortissimum.

4. Protestul cetăței Sibiului în contră încorporării scaunelor filiali Selisce și Talmaci. Protestul s'a acceptat de comitetul central și se recomanda adunării generali spre acceptare cu aceea că acel'a sa se presentedia universitatii dejă conchiamate prin deputatii alegendi spre înaintare la regimu.

Cu privire la protestul acestă se poate constată din cele dise, că în contră lui nu s'a ridicat uice o voce din partea acestor'a, pre cari vreau să ai scote pre usia afară.

Scoboriti-ve Selisteniloru și Talmaciilor la tiéra — în arena parlamentaria și aici ve aperăt drepturile vostre. Numai omblati cu instantie în traista pre la usne grăne, căci a trăi din gratia e și rusine, și trăiesci numai de adi pâne mane !

Iéra membrii reprezentanței și ai comitetului să fie barbati întregi și sa-si împlinescă datorintă primita asupra-si !

Censorius.

Evenimente politice.

Delegațiunile au amanatu siedintele plenare pâna după serbatori, comisiunile înse lucra înainte și e speranță ca în a înainte de serbatori voru fi gata cu esaminarea bugetului.

In siedintă din 17 Decembrie c. n. a dietei ungurești se votara bulevard pentru capitala. Cu ocazia desbaterei objectului acestui a s'a vediutu opinii diverse în sinulu partidelor. Vukovics a datu dietei sa intielegă, că Pest'a nu e cetate ungură nici centrul naturalu. Elu exprima temere, că slurile de case ce se voru clădi de ambe părțile „căile radierlor“ (sugărit) inca nu voru fi unguresc cum nu suntu nici colosurile de case ce resară pre sirulu Dunarei, și cari pôrta nume nemtiesci. Tisza reflectă la temere acăstă, că nu vine a se luă în considerație cetățenii cari vorbescu, ci cari simtu ungurești și patriotismulu cetăților sorori este cunoscutu din destul, pentru că sa pareze temeră că cele a lui Vukovics. — Incidentul acestă lu înregistrâmu la locul acestă pentru că amintesc o impregjurare a cărei procesu a trebuitu sa sia atinsu și în dietă Ungariei pre care nioi Tisza nu-lu potu refrângă decătu cu „patriotismul“ ungurilor ce vorbescu nemtiesci.

Se vorbesce că delegații din Germania de sudu au staruitu pre lângă Bismark sa folosesc ocazia și mediul pre regii și principii nemtiesce, pentru că unitatea germană se devina o faptă implinită. Conte Bismark a resistat înse spitei acestei a ce i venia din partea republicanilor nemtiesci, cu scopu că sa aibă o rezerva pentru tempulu cându nemții austriaci voru fi maturi pentru incorporarea loru în acăstă unitate, ceea ce Bismark nu o mai crede asiă îndepartata (?). Ceea ce e mai curiosu vine la urma. Conte Bismark nu e numai unu ușăriu germanu, ci elu se sia însă și republicanu (?). Elu sa se sia exprimat

către unul, ce i-arătă necesitatea de a deveni Germania republică în modulu urmatoriu: „Dle! eu însu-mi sum republicanu, inse pentru republică inca nu a sositu tempulu.“

Conferința, ce era să se tîna în caușa rusoturcă, încea în 14 Decembrie, pare a fi înmormântată. Sciri respindite din London spun că cabinetul de acăi, că să nu cada în vre-o cursă de ale lui Bismarck, nu a vrut să emite invitatările către poteri. De alta parte inse afirma că cu începutul (în 8) lui Ianuarie conferința se va aduna, la carea din partea Russiei și a Turciei se va asternu unu compromis acceptabil de totu puterile.

Cestunea Luxemburgului provocată de Prusia sub cuvântu, ca ducatul acesta nu a padit neutralitatea, pare a se termină cu aceea, ca ducatul, de că nu la Prussia deadreptul, va fi totu-si incorporat la nouu imperiu nemtiescu. Locuitorii remontrăză, inse e intrebarea, de că remonstrationea lor va avea vre-unu succu, fără de concursul altor eveneminte?

Lângă cestunea Luxemburgului, ne spunu diuariile din Viena, ca a mai resarit un'a, cea româna. „Presse“ scie din „isvoru bunu“ și în cercuri financiare se vorbesce, ca principale Carolu a comunicat agentilor sei de pre lângă puterile, cari au subsemnatu tratatul de Parisu, ca stipulaționile tratatului aceluia, incătu privesc principale-dunarene, pre lângă tōte imbuonătătirile ce au mai urmatu mai tardu, a pusu statul romanesc într-o pusetiune ermafrodită, ce impedeaca desvoltarea lui. De altintre comunicaliunea princiaria se restringe pre lângă aceste gravamine și se feresce de a face propuneri formulate.

Dupa tōte aceste „Presse“ insă nu crede în scirea acelui, pentru că adauge, ca trebuie acceptata adeverirea ei. De că s'ară adeveri scirea acelui, continua acelasi diuariu, atunci abdicarea lui Gorciakoff, Bismarck și a principelui Carolu de tratate se pote consideră dreptu de unu planu comunu. Principale Carolu a ratat puterilor inca inainte de inceperea resbelului franco-nemtiescu ca referința Romaniei (Donaufürstentümere) către Pôrta nu e de sustinutu. Pote că stunci n'a aflatu audio și asi și a amânatu planurile la începutul resbelului, pâna cându pasul celu bruseu a lui Gorciakoff l'a incarcatu spre alu invită. In Bucuresci acum ierăsi apare ide'a de a staru pre lângă puterile ce au subsemnatu pacea de Parisu, că România (Rumänien) sa devina unu regatu independent. Planul acesta este inaintat și spriginitu de consulul generalu prussianu de acolo, dlu Radovicz. Elu insa nu lucra de sine ci și spriginitu de Bismarck in politic'a acelui. Cancelariul Germaniei de nordu, precum se vorbesce, in trecutu, a avutu de scopu a aduce dorintele principelui Carolu in conferința din Londonu.

In fine totu „Presse“ astă ca din Versailles a

venit indigitatiunea, ca principale sa astepte tempuri mai bune. — Totu cantecul citatei foi despre cestunea româna culminăza într'aceea, ca Austria sa lucre într'acolo, ca referințele Romaniei de astă fată cu Porta (?) (pote jurisdicțiunea consulară) sa remaină și pre venitoru in vigore.

Dietă Ungariei.

Siedintă din 14 Decembrie a casei magnatiilor o deschide presedintele Majláth la 1 óra. Dintre ministri suntu de facia presedintele min. Andrássy, min. de finanțe Kerkapoly și Festetics. Protocolul se cetește și autentică. Se anuncia unele petiții incuse.

Conte G. Károlyi ascene după aceste raportul comisiunii financiare despre legile de contribuție prezentate spre desbatere. Comisiunea recomanda primirea neschimbata a proiectelor și doresce că numai proiectul de lege despre contribuția consumului de vinu și carne, sa se verifice în modulu propus de stâng'a, la desbaterea casei deputaților.

Proiectul de lege despre contribuția de sahăr se cetește și primesce; asemenea și celelalte proiecte după o scurtă desbatere:

Incheierea siedintei la ½ 3 óre. Siedintă din 14 Decembrie a casei deputaților o deschide presedintele Somossieh. Dintre ministri: Gorove, Horváth și Andrássy.

Dupa autenticarea protocolului se transpunu unele petiții incuse comisiunii de petiții.

Benj. Guth y interpelăza pre ministrul de finanțe în privința repartitiei contribuției financiare.

K. Széll ascene raportul comisiunii financiare despre proiectul de lege și planurile pentru regularea Dunarii între Pest'a și Bud'a; anuncia totu odata și unu votu separatu alu dupli Wahrman. Ambele raporte se vor tipări.

V. Szilágyi prezinta raportul comisiunii centrale despre construirea bulevardului.

E. Horn anuncia în numele sectiunii 8. unu votu separatu.

Se incepe după acestea o deschidere scurtă cândă sa se pună rapoartele acestea la ordinea dilei.

Majoritatea decide pre Vineri.

Ministrul de comunicări ascene unu proiect de lege despre construirea drumului de feră Eperies-Tarnow; se transpune comisiunii pentru drumul de feră.

Incheierea siedintei la ¾ 2 óre.

Siedintă din 16 Decembrie a casei ablegaților o deschide vice-presedintele Bittó la 10 óre.

Dintre ministri: Gorove, Horváth, Eötvös, Szlávy și Festetics.

Dupa finirea formalilor se anuncia unele petiții incuse.

Dupa aceste ascene referentul P. Mihalyi raportul comitetului centralu despre proiectele de lege privitorie la contribuția funduaria și monopoliului de tutun.

Cu privinția la proiectul de lege din urma I. Györfy da în numele sectiunii 5 și 8 unu votu separatu.

Rapoertele și voturile separate se vor tipări și considerându-se urgintă objectului decide casă a se pune in siedintă de luni la ordinea dilei.

Comisiunea financiară a aprobatu in principiu proiectul de lege ascernutu de presedintele ministrilor, a stilisatu inse §§. 1. și 2. mai dataintu. Comisiunea recomanda acceptarea proiectului, declarându desfășurările facute de ministrul de finanțe despre starea imprumutului pentru înfrumusețarea Buda-Pestei de indesfășurare.

Dupa o desbatere lungă asupră proiectului acestui, la care iau parte intre alii Irányi, E. Simonyi ministrul de com. Gorove, Lud. Csernathy, Sabbukovich, K. Tisza, Ign Helffy, I. Madarasz, Al. Csiky și Berzenzechy declară presedintele la provocarea unor deputați dela steng'a, ca desbaterea se va continua și incheia in siedintă de mâne.

Ministrul de finanțe Kerkapoly ascene după aceste proiectul de lege despre indemnitatea danda regimului pentru lunele prime ale anului 1871 și roga casă alu transpune ingrația comisiunii financiare.

Siedintă se incheia la 3 óre.

Siedintă din 17 Decembrie a casei ablegaților o deschide presedintele Bittó. Dintre ministri: Andrássy, Kerkapoly, Horváth, Szlávy, Gorove, Bedecovics și Festetics.

Se autentică protocolul siedintei trecute. Presedintele anuncia mai multe petiții, care se transpunu comisiunii respective.

Referentul comitetului financiaru, K. Széll ascene raportul despre proiectul de lege relativ la indemnitate, presintat in siedintă trecuta de ministrul de finanțe. Se va tipări.

Ministrul pentru apărarea tierei conte Iul. Androssy prezinta proiectele de lege: despre înmormântarea cavaleriei honvedilor cu 8 escadrone; despre organizația corpului medical a honvedilor și despre denumirea a 20 medici noi; despre recrutarea de mai aproape etc. Proiectele se vor tipări și transpune sactiunilor.

Se trece, la ordinea dilei, la care urmează incheierea desbaterei despre proiectul de lege in-

FOISIGRA.

Genurile in limb'a romana de P-.*)

Că totu 'n natura și 'n a nostra limba Doue genuri proprii cuvintele schimba; Dar' avemu și lucruri de genu neutrale, Cari 'n concordare cu partea formale —

Singulariulu lega de genu barbatescu, Si-apoi in plurale trecu la femeiescu.

Genulu se cunoște din semnificare Ori dela vocal'a cea de terminare. —

Masculine-su tote că barbati facute Numele de gente, virili atribute;

Pre langa acestea poti să mai aduni Si douaspredice nume dela luni.

Er' ce-a-ce porta femeiesca fire,

Atari atribute nume, 'ntipuire,

Precum și numirea, care se cuvinte

Cellorū siepte dille fă-le feminine.

Celle ce d'acestea nu se voru tienă,

Mergu la terminare, precum vomu vedé.

Candu e d'a distinge din terminatiune,

Totu ce 'n a, finesce la feminu pune;

Nomai : **tata, popa, papa**-su masculine,

Aga, pasia, Voda, și-altele straine,

Si numele proprii celle barbatesci,

Com e : **Luca, Toma**, să nu le gresiesci.

Cuvintele celle ce 'n e, termenea, De regula genul femininu formeza, Mai alesu abstracte 'n — **ere, — ire, — are, —ime, —ine, —une, —tate, —tute, —ore**:

Apoi totu căte nu le vei aflare

La celea excepte, ce voru mai urmă

Er' candu e, ni-arata vre-o virilitate

Cum e : **rege, duce, principe, abate,**

Frate, nene, bade, presule, parente,

Jude, june, mire, ginere, docente,

Celibe, studente, ospetii ce vinu,

Si-alte că acestea, dau genu masculinu.

La e, cellu virile se mai nimeresc :

Epure, si cane, sierpe, verme, pesce,

Eduire, berbece, altu-cum ariete,

Purece, peduchie, siorece, parete,

Munte si respinte, fonte cu sorgenti,

Pontele ce trece preste mari torrenti.

Mai insira ; **ghimpe, cornice, tetiune,**

Peptene, fornace, codice, carbune.

Nu uită de : **sange, dinte, castravete,**

Pepene, si lapte, morecove, burete,

Si de mandru **sore**, că e pré frumosu,

Punelu pre tote la genulu barbosu.

Cu e, neutrale suntu de totu puciene,

Asia : **fole, ventre, pantece si bine,**

Amne, nume, carme, crime si solame,

Flume si essame, regime, sistrame.

Candu e celu finale trec 'n u, séu a,

Genului acestori se va conformă.

Masculine-su tote, celle 'n u, finite Décă-su cu vietia, si-asia 'ntipuite, Apoi ; **perii, ochii, umerii, genunchii, Flocii, fulgii, soldii ugerii renunchii, Creierii, grumadii, porii mănușii, Nervii, muschii, craci, sugeii cei rei,**

Mai pune : **burdufii, sgarcii si gutlegii, Pasii, pumnii, mucii, storicii si negii.**

Molti dicu și : **calcaii, buricii, ficatii, Scuipatii, spurcatii, apoi galinatii,**

Si-alte asemeni căte mai gasesci, Fia cu iertare lucruri omenesci.

Masculinul astă si-unele cuvinte Ce ni 'nfacisieza omenesci vestimente; Papucii, cipicii, calciumii, aracii, Nastorii, cerecii, bumbii, clinii, sacii,

Scutecii, ciorapii, caieri si desagi, Foii, pantalonii, cioreci si nadragi,

Numele de arbori prin u, terminate, Si-unele obiecte din lemn formate;

Stalpii, capriorii, grosii, si butucii, Usciorii, cuierii, catusii, ulacii,

Lastarii, si ramii, fusci cu manunchi, Bustenii, copacii, si-acestor'a trunchi.

Stangenii si cotii, latii, sulinarii, Priponii, pocimpii, tierusii si parii, Protiapii si scriptii, reslogii, hurlugii Ciucurii, ghircocii, mugurii si pupii,

Strugii si gategii, tersi si laturoi A pomii-loru nume, tinerii altoi.

*) Vedi „Tel. rom. nr. 82.

privintia bulevardu'ui pestanu. La desbaterea de astazi iau parte referentulu Virg. Szilagyi. E. Horn, Lad. Berzenzey, S. Vukovic si min. Gorove. Projectul se accepata in fine; a treia cetera se va face manea.

Incheierea siedintei la 1 ora.

Dela resbelu.

Depesile prussiane devinu din ce in ce mai modeste. Ce se fia caus'a? Pana ieri unu micu succusu repurtatu in vecinatatea catonu'va sate era buciumatu prin depesie regesci si principesci, nu ca o singura victoria, ci ca trei patru seu cinci victorie deosebite, dupa numerulu sateloru cari inconjurau locul luptei. Astazi Prusacii se mărginescu a inregistrá puru si simplu ocuparea orasului Blois, parasit de francesi. Acestia, intariti prin noue trupe sosite dela Est si dela West, apera linia rului Loire dela Mans si pana la Vierzon. Intalniri dese, ne spune depesira din Berlinu, se intempla intre diferite corpori ale ambelor armate pre aceea linia. Cine insa este biruitor? Gloriosulu telegrafu alu gloriosilor si umanilor cotropitori ai Franciei nu ne-o spune. Putemu deru din aceste deduce ca acele loviri n'au fostu tocmai spre laud'a dloru.

Suntemu cu atat mai multo in dreptu a deduce acest'a candu scimu ca depesile loru anuntiau, dile trecute, teribili si repetite victorie la Orleans, la Beaugency, etc., nimicirea completa a armatei dela Loire, alu carei materiale aru si mai totu in manile nemiloru, si candu iera-si de pesiele loru vinu a dou'a di a marturii ca nu pre era adeveratu ce spuneau ieri. La aceste marturiri, sa adaugem aci urmatorile constatari sicure luate din relationi oficiai ale guvernului dela Tours, care, n'are deprenderea nici a infla succesele sele, nici a-si disimula reversurile.

„Retragerea armatei dela Loire s'a efectuatu fara alte sacrificie de catu grelele tunuri de marina ale taberei de langa Orleans, cari au fostu tintuiti (pusu in neputintia d'a servu). Nici o portiune din artleria de campanu seu din trenu, nici o aprovisionare n'a fostu luata de inamicu.“

Orleans a fostu parasit, din caus'a tergiversarilor generariului d'Aurelles care de si sicoru d'a putea resiste, a esitatu d'a espune orasului la o bombardare inevitabile din partea inamicului.

O depesia oficiala a lui Gambett'a catra prefecti confirma in modu si mai positivu aceste informari. „Desmintiti, fara esitatiune, dice elu, scotomele alarmati asupr'a situatiunei armatei de la Loire, colportate de reu voitorii spre a provocá discutare si demoralisarea. Veti si strictu in adeveru afirmandu ca armata este acanu in positiuni forte bune, ca materialele seu este ne atinsu seu imultita si ca se pregatesce a reincerce lupta contra cotropitorilor.“

O corespondinta a nostra particularia, cu data de 8 Decembre si care o credem fosta bine informata ne dice: „Starnescu in sperantia, eramuse dicu credintia, ca vomu invinge. Ce ni-a lipsitu este unu generariu; acumu organisarea este facuta si esecurule trebue sa sia luminata pre generari. Avemu, — se-ti spuiu lucruri positive, iti spuiu ce amu vedintu in mare parte eu insu-mi, — avemu 500,000 de omeni bine armati si eseritati, la Loire, in Bretania si la Nord. In trei dile aceste armate se potu unu si combate impreuna pre inamicu ale carui puteri — spre Loire — nu se suie la mai multe de 250 pana la 300,000 de omeni. Speru ca vomu fi sfarsitul cu luptele in corpuri trunchiate si ca curendu vomu asta e'acesti 500,000 de luptatori intruniti voru si respinsu pre Prussiani si voru pleca spre Paris. La finile lui Decembre, vomu ave alti 300 pana la 400,000 de luptatori bine armati. Sa speramur de ru, se credem ca Francia va esi triomfatore.“

N'ayemai mai nici o scire de pre campulu de resbelu. Generariul Chanzy face numai cunoscuta ca puterile inamice pre Loire nu suntu asa formidabili cum se pretindea. §

O scire de la Versailles, publicata de foile germane, ne spune apoi ca generariul francesu Faidherbe cu 80,000 de omeni din armata de la Nord inainta spre Rouen. Diferite corpori din aceiasi armata au ocupat dilele trecute orasiele Ham si St. Quentin, alungandu pre inamicu, cu seriose perderi.

Acesta seiri, aduse la aceea a perderilor suferite de Germani, la Paris si la Loire, unde dupa chiaru raporturile prussianesci, pana la 9 Decembre au perdu 53,000 de omeni morti, raniti si prizonieri, dovedescu ca Francia nu e asa lesne de redus, precum se credea. Apoi chiaru acestu timpu de oprire in operatiunile militare ale inamicilor civilisationei nu dovedesc ore ca ei se asta inaintea unor puteri mai numerose si mai tari de cumu si inchipuiau?

„Rom.“

Sabiu 8 Decembre.

Adi s'a tienutu primulu sinodul protopresiteralu in tractul I alu Sabiu'ui, precum prescrie statutul organic din anni trecuti.

De membrui ai sinodului protopr. s'a verificatu:

I. clericali: parintii Zacharia Boiu, Ioanu Hanzu, Petru Bach'a, Constantiu Barbesiu, Nicolau Oancea, Nicolau Racuciu, Nicolau Rechitanu, Petru Juga, Luc'a Sav'a, Daniilu Niamtiu, Aleandru Predoviciu si Iacobu Popoviciu.

II. Mireni, din parochiele: Amnasiu, Dr. Ioanu Nemes, Valea, Nicolau Resoiu, Turnisoru, Savu Munteanu, Gusterita, Irimie Bicha, Galesiu, Tilisc'a, Stefanu Prichu, Stefanu Milea, Sina Nico-

lau Barbu, Popla'a, Ioanu Got'a, Vasile Neagu Sabiu, cetatea int. Antonu Bechntiu, Sabiu suburb. Iosef, Georgiu Campeanu, Sabiu port'a turnului Iacobu Bolog'a, Seciela, Nicolau Platou, Selasca, Ioanu Stoflea, Dimitrie Sierbu, Dimitrie Borcica, Dim. Vas. Pop'a, Christianu, Ioanu Dordea, Sibiela, Stefanu Paulu, Gurariului, Iacobu Arsenie, Ioanu Rebeg'a jun., Cacov'a, Aleandru Lebu.

De notari ai sinodului protopresv. s'a alese par. Nicolau Oancea si d. Stefanu Paulu. ¶

Se a unul protopopescu'sa constituitu din urmatorii membri: asessori p. p Constantiu Barbesiu, Petru Jug'a, Luc'a Sav'a, Nicolau Oancea Aleandru Predoviciu, Nicolau Rechitanu, d-fens. matr. Dr. Ioanu Nemesiu; notariu p. Contianu.

Comitetul protopresv. consta din: par. Daniilu Niamtiu, Nicolau Racuciu Iacobu Popoviciu, Coman Bac'a, si din dd. Iacobu Bolog'a, Ilie Macelariu, Dr. Dim. Racuciu, Dr. Ioanu Borcica, Aleandru Lebu, Stefanu Paulu, Dr. Ioanu Nemesiu, Stefanu Milea.

Membrii epitropiei protopresv. suntu: PP. Nicolau Cristea, Zacharia Boiu, Constantiu Stezaru, Antoniu Bechntiu si Grigoriu Mateiu.

Bibliograficu. „Antea carte de lectura“ a edatul dlu prof. si prot. Ioanu Popescu carea v. consistoriul nostru archidiocesanu o face cunoscuta archidiocesei resp. invetiatorilor in modulu urmatoriu:

„Parintele protopopu si profesorul la institutulu nostru pedagogico-teologicu Ioanu Popescu au compus si edatul o carte de lectura pentru clasele elementari intitulata: „Intea carte de lectura si invetitura pentru scolele populare romane“ si o au asternutu consistoriului nostru archidiocesanu scolaru cu acea rugare, ca sa o aduca la cunoscintia invetiatorilor nostrii, si de se va asta practicabila, sa o introduca pre langa cele-lalte carti de felul acesta in scolele noastre confesionali.

Consistoriul nostru archidiocesanu scolaru, primindu acesta carte, au otaritul in siedint'a sea de astazi, a o aduce la cunoscintia invetiatorilor nostrii din archidiocesa pre langa aceea insarcinare, ca ei sa si o procure, sa o studieze mai antaiu bine si din tote punctele de vedere, sa o iei apoi ca obiectu de discussiune in conferintele loru anuale si sa si deoarece se deosebire sa se dechiare, ca potu ei invetiua dupa cartea acesta, seu ba, si ca ere seu nu are vre-o preferintia satia cu Abcdariolu introdusu si usuatu pana acum? eci pareri apoi sa se asterna consistoriului nostru archidiocesanu, ca conformu §-lui 122 p. 2. din statutul organic sa impartasiessa aceleia Sinodului archidiocesanu spre mai deparat urmare.

Deci Precinstiele Vostre, ca inspectori districtali de scolele noastre confesionali, sunteti insarcinati cu executarea acestei otariri consistoriale, adeca a aduce la cunoscintia respectivilor invetiatori circularulu acesta.“

O recensiune speramur ca va urma si in fota nostra asupr'a cartiei celei ce dovedesc de altintre la totu casulu unu progresu in felul acesta de literatura.

Romania.

In senatu s'a votatul adres'a la tronu, si Dumineca trecuta s'a si presentatul Mariei Sele principelui in coprinderea urmatore!

Pre Inaltatea Domne,

Senatul se simte si asta-data fericit ca totu d'a-un'a, candu i se prezinta ocaziunea de a vorbi cu Domnitorul tieri, despre interesele si trebuintele ei.

Fidelu interpretu alu simliemintelor cari domneaza nationea romana, senatul va da concursulu seu guvernului Mariei Tele pentru tote legile cari voru tinde la desvoltarea si consolidarea institutiunilor noastre, la tote mesurile cari voru avea de scopu a face ca ordinea, justitia si libertatea bine inteleusa, se fia garantate fia-carui, si se va sili a face ca legile tieri se fia in armonia cu miscarea societatii in calea progresului.

Suntemu fericiti de a constata, ca guvernul Mariei Tele a padit o stricta neutralitate vis-a-vis de puterile straine cu tote difficultatile ce au nastutu din resbelulu crancenu care a urmat si urmeza inca, si care a ingrijit lumea intrega. In respectul neutralitatii si alu drepturilor putri-

Plantele erbose, eari 'n u termina
Inca adoptea form'a masculina,
Apoi: snopii, rugii, curpenii, tulenii,
Struguri, bobocii, simburii, cocenii,
Si legum'a care 'n u. va termina
La genulu virile se va comporta.
Neutrali suntu inse din atari bucate,
Ce se tienu de plante, fruitele arate:
Grave, ordie, meie, uredie, ovese,
Si-apoi **eucurudie** pane-su neculese.
Er' din pome numai merulu face mere.
Si d'ace'a genulu neutru recere.
Pre langa acestea ca se traiesci bine
Pone de mancare si-aste masculine;
Casii, cartabosii, recii, sangeretii,
Salamii, carnacii, covrigii, pesmetii.
Taietii, muietii, colacii cei moi,
Si se aibi si saguri, tiene **stupi** si **roi**.
Da la masculine si u, minerale,
Numele de venturi, si de ce-i astrale,
Apoi: **muntii, alpii**, partile de lume,
Fluvii si codrii, propriile nume
De celati si sate, ville ce-i asta
Deca nu termina 'n femininul a.
Stau la u, virile: **numii** si toti banii,
Nunerii, terminii, calculii si **anii**,
Tempil, seclii, fastii, aborii, vaporii,
Campii, agrii, brusii, coltii, stropii
norii,
Puntii, bolovanii, si murii cei tari,
Catunii si molii luminosi fari.

Celle l' alte lucruri prin u terminate,
Cate nu le asti mai susu aratare
Punele pre tote 'n genulu neutrale;
Er' virili de-ora trece 'n neutru plurale

S'e scii e si sensulu inca-lu voru schimbá;
Soru, noru, manu in fine au trecutu la a.

Cea ce deriva prin diminutive
Ca si prin susiese ce-su augmentative,
De regula porta, genulu ce se cade
Vorbei primitive, din care resade¹⁾

Er' adiectivale genulu si-au culesu

Dupa substantivulu, cellu subintilesu²⁾)

Terminului technicu, si vorbei straine,
Ori recastigate din celle latine,
Lasa genulu limbei, din care descinde,
Deca analogulu altu-cum nu pretinde.

Genulu inse celloru ce 'n plurali voru si,

Dela 'ntipitululu singulariu s'a sci.

Deca dupa celle pan'aci 'ns'rare
Vei asta cuvinte necalificate,
Cauta-le si la lexicografia,
Gandu va si ea gat'a din academia;

Si-apoi de vei crede e nu-i lucru greu,

Fa-le 'n versuri tote, se le 'nvetu si eu.

¹⁾ porcu, purcellu, purcellandru etc.

²⁾ pluralii (numeri), substantive (nume), regate, principate (staturi) etc. —

loru streine constă stabilitatea existenței noastre politice și a drepturilor statului nostru, facia cu cele-lalte staturi.

Tîr'a se felicita de bunele relațiuni în cari ne gasim cu Inalt'a Pôrta și cu cele-lalte puteri garante, și va căuta, prin faptele ei, a-si alrage pre- viitorul buna-voint'a a totoru puterilor garante.

Senatulu impreuna cu tîr'a se felicita pentru consumtientul guvernului imperiale-regale alu Austro-Ungariei, de a se desfintă starostiele de prin districte, și a se negoia desfintarea jurisdicțiunei consolare. Era in adeveru timpul că România sa si completeze iudependent'a sea din intru, și spera ca si cele-lalte puteri voru avea aceea-si bune dispozituni.

Sympathia și recunoscintia pentru națiunea franceza, care a contribuită atât de multă la consolidarea statului român, voru reまanea nesterse in animele românilor, săra a uită consideratiunea ce trebuie sa avem si pentru cele-lalte poteri garante.

In privint'a finanțelor, senatulu se va grabi cu multiamire a cercetă proiectele de legi cari voru tind la simplificarea sistemului nostru financiaru, caci dorint'a tîrei este de a vedea financele statului intrebuintate intr'unu modu eficace si cu multă economia, săra a trece preste sumele alocate prin budgetu. Din regularitatea incasărilor si a plătilor, care trebuie sa fie obiectul preocupatiunei constante a guvernului Mariei Tele, nasce creditul, care este arter'a principale de avutia.

Senatulu a vediutu cu o viua satisfactiune ca o parte din căile ferate fiindu terminate, s'au si pus in circulatiune, si-i place a crede ca in currendu, terminandu-se si cele-lalte resouri, potrivit acelor de concesiune, tîr'a se va bucură de efectele loru bine-facatore.

Senatulu a vediutu cu multiamire ca guvernul se ocupa de crearea unui institutu de creditu finanțariu, si ascépta cu nerabdare că asemenea institutu de creditu sa se intindă la toate ramurile activitatii nationale.

Bun'a situatiune a finanțelor statului nu poate fi de cău rezultatul unei bune situatiuni economice.

Nu trebuie sa perdem din vedere, ca agricultura este principalul isvoru alu avuliei noastre nationale, si sperăm ca guvernul Mariei Tele se va occupa cu osedinta atenționu de prosperitate, silindu-se a nu-i sustrage de cău capital'rea si bratiele strictamente necesarie pentru serviciul statului.

Senatulu impartasișce in totalu intenționea guvernului Mariei Tele, de a dă instrucțiunile publice o direcție mai multă către carierele productive, si studiile facunde de cău către funcțiunile statului.

Datinile si istoria acestei tîri, probéza ca poporul român, fiindu din natura de unu caracteru blându, este lesne de guvernă, si sperăm ca cu timpul, noulă noastră instituționă înradacăndose din dî in dî mai multă in usorile si moravurile noastre, si guvernul Mariei Tele insistându cu perseverentia pentru aplicarea legilor cu stricătia, ele voru produce si la noi efectele bine-facatore, ce au produs in alte tîri: si astfel sperăm ca nu se voru vedea sapte de natura e preocupării a statului si guvernului Mariei Tele.

Senatulu impreuna cu tîr'a va inconjură cu devotamentu si iubire August'a Vôstra persoană, pentru intarirea tronului si consolidarea dinastiei.

Sa traiesc Mari'a Ta!

Sa traiésca Mari'a Sea Dómn'a!

Sa traiésca jun'a principesa Mari'a!

Sa traiésca România si a totu puternicul Domnului sa aibe sub a sea săntă protectiune națiunea si alesulu ei.

Presedinte, A. C. Plagino.

Secretari: D. Florescu, Gr. Moscu.

Cestor, colonel Locusteanu.

La acest'a M. Sea a respunsu:

"In impregiurările de facia primescu cu cea mai viua multiamire promisiunile si sentimentele esprimate prin adres'a senatului cu atât mai verosu, ca ele vinu din partea unui corp eminentu conservatoriu in interesul căruia sta de a sustine, de a intarî tronul si a luptă pentru ordine si stabilitate.

"Nomai prin mantienerea prestigiului totoru institutiunilor, vomu ajunge la acesta tîntă, si sum convinsu ca respectul legilor cu către guvern si guvernanti, ne va asigură intarirea si prosperitatea Romaniei."

Varietăți.

** (In conferint'a de dominecă a trecută) a partitei lui Deák, s'a decisu intre altele ca, in casu cădu opusetiunea aru voia sa faca vorba multă cu ocaziea desbaterilor a-supr'a projectelor de legi relative la contributiunea de case, tabacu si cu osebire la asă numit'a indemnitate, sa se observe facia de acăstă cea mai mare lănsare, inse totu odata si cea mai mare tenacitate; si dintele sa se tina neinterruptu de la 10 ore dimineața pâna la 4 ore d. m. si deca cu toate acăstea nu se voru delibera toate afacerile urgente inainte de serbatori, sa nu se tienă fieri, ci si dintele sa se continue pâna ce se voru regulă toate afacerile, cari nu se potu amenă.

** (Dacă) banca generală de a securare si de creditu in București. Sub acestu titlu vediuram publicându-se in diariile din România inșinuirea unei societăți ce s'au formatu cu scopu, de a lău initiativ'a la fondarea unui institutu naționalu pentru sfaceri de a securare si de creditu. Salutămu cu bucuria incepătului facutu pentru fondarea unui asemenea stabilimentu naționalu român, care va fi unu factoru potintă pentru dezvoltarea, prosperarea si inflăcărea comerçului si a industriei române si care, prin fondarea sea va face a se opri in tîr'a milioanele de franci, cari se treceau in streinete pre fia-care anu de către societățile streine, cari singure se ocupau pâna acum de acăstă ramură insemnată a creditului publicu. Afacerile bancei „Dacă” cuprindu in specialu următorile ramuri de asecurări: 1) Ramur'a incendiului (focului); 2. ramur'a grădinei; 3) ramur'a transportului si 4) ramur'a de asecurare pre-viția. Fia-care ramură de asecurare formeză o acțiune osebită a bancei si se va manipula in parte. Capitalulu acțiunilor se va emite deocam-data pâna la sum'a de 2,000,000 franci; elu se poate ince marf prin decisiunea acționarilor, daca acăstă va fi necesariu. — Garantia materială pentru asecurările preluate si pentru indeatoririle ingagiate la afacerile de creditu o formeză: 1) Capitalulu acțiunilor; 2) rezervele premierelor 3) veniturile premierelor curente; 4) fondul de asecurare.

* (In cercare de corumpere.)

„Cătărișorul” cu cădu aici lectoriilor, s'a petrecutu dilele tr. in urbea nostra Iasi. „Unu ovreu contrabandieru s'a presentat inaintea dlui oficiru de pompieri: Hociungu, propuindu o remunificatie de 20 galbini pre septembra, deca va permite că se trăca preste barier'a prin carele pompierile unele transporturi de drozdii. D. oficiru primindu propunerea, a luat dela ovreu 2 galbini, dreptu arvonu, dupa care indata a si denunciatu faptul la primaria. In alta dî d. oficiru, tienindu-se de cuventu, a si lasatu a se incarcă unu furgonu de fenu la Copou, permitiendu ovreului că se ascundea intrenșulu o cantitate insemnată de drozdii. Dér' mare s'u surprinderea ovreului cându audi, ca d. oficiru in locu sa se tienă de conveniunea facuta, a adusu caroul deadreptul in ogrăd'a primariei, descarcandu acolo si supunendu consiliarilor toate obiectele contrabandate, pentru cari, dreptu recompensa, a si primitu indata 12 galbini, adica a trei'a parte din valoarea totală a drozdilor. — Faptul credemu, ca este mai presus de orice comentariu. — Inca căteva sapte că acăstă in toate orasiele, si români voru moralisă jidamea.

** Gari baldia adresat in dilele treceute din Autun urmatore scrisore către Henri Quesnet in Belgia: „Domnului meu, eu suntu fiul poporului si amicul apararei naționale. Dece vieti'a mea actuală o compari cu instincțele si aspirațiunile mele, me astu pusu in contradicție. Eu, carele sunto contrariu pedepsei cu moarte, si carele represintu intre omeni ideea păcei si a fraternității, acum' iau parte la unu resbelu, care este in contradicție cu principiile mele; dara eu suntu inimicul banditilor si că atari privesc eu pre Prussi'a, pre Bonaparte si mai nainte de toate pre Pap'a. Eu pâna la evenimentul dela Sedan, amu fostu sustitoriu dinastiei prusiane, căci pre acelu tempu aceea dinastie nu era inca bandita, si ei avea omenimea sa-si datorăscă scăparea de celu mai mare inimicu alu seu, de inselatoriu din România si de sustitorii lui. Dara acum si dinastia prusiana a devenit bandita, pentru ca, in ingăfarea victoriilor sale, calca supă picioră o națiune care a facutu atât de multă pentru progresul

omenirei. Eu pre nemtii si privesc de frati ai mei si sperdju, ca densii, condamnându atitudinea conducătorilor sei, voru recăsiga pacea si salutea Europei. Armat'a lui Bonaparte este nimicita, Francia este umilita si toti pessimistii lumii, precum si tiranii si jesuitii o considera că strivita pentru lotudeun'o. Dar nouă nu ne este permisă a crede asă ceva, si mai năsite de toate nemtii ar trebui sa se convingă despre contrarul. Francezii in nenorocirea loru s'au desceptu, si astazi aici numai este nici una barbatu capabil de a se loptăcare sa nu ridice arm'a pentru apararea patriei sale. Barbatii Germaniei stau armati pre teritoriul francesu, daru scădiendu pre sie-care di sdruncinat de lupte si de bôle, pre cându aparatori francesi cu toate perderile ce au suferit, se imultișeu pre di ce merge. Francia este inca absolut incapabila de a si mesura puterile sale cu armata germană pre câmpu deschis. Acesta este adeverul. Dar armata francesă respandita pre intregu teritoriul Franciei, este mai putină espusa atacurilor inimicilor si prin noile sale insuflătiri, este invingibile, pre cându poziția prusienilor devine din dî in dî mai critică. Ceea ce ti-am spus, nu este nici decum esagerare. Eu me astu in sirurile poporului, simtiesc palpitatele lui si credu ca nu me insciu; cu unu cuventu eu marturisesc ca amu multă incredere in bun'a reusire a resbelului. G. Garibaldi." „Cur. d. I."

Concursu.

Devenindu vacanta statuine de invetitoriu la scola confesionala in comun'a Islandul-mare, „Nagy-Ikland” protopresbiteratulu Muresiu-Osiorheului, se deschide concurs pâna la 1-m'a Februarie 1871.

Emoluminte 130 fl. v. a. din lad'a bisericiei.

Carti liberi si o gradina frumoasa de legumi.

Doritorii de a ocupa acăstă statuina pâna la disul terminu, sa-si ascerna suplicia sea proveditu cu documentele despre studiile absolvite, supunendu-se a si nationalistu dreptu la seconul protopresbiteral in Muresiu-Osiorheiu.

Muresiu-Osiorheiu 6 Dec. 1870.

Parteniu Trombitasius de Betlen (104-1) protopresbiteru

Concursu.

La scola gr. or. din comun'a Boldorul, in protopiatulu Lugosiului, comitatulu Carasius.

Emolumintele suntu: salariu anualu 94 fl. 50 cr. 15 metri de grâu, 15 metri de cucerudiu, 50 pf. de sare 12 pf. lumini, 1 maja de clisa, 8 orgii de lemn din care se incaldiesc si scola, 3 jugere liveida, cortelul liberu cu gradina de 1 jugeru.

Recursele instruite cu privire la statutul organicu, sa se adresé: Către on. sinodul parochialu gr. or. din Boldorul; — la D. protop. G. Pesteanu in Lugosiu.

(102-2) Comitetulu parochialu.

Citatiiune edictala.

Teresia Macra — nascuta Ciura, din Silvasiul superior, de religiunea gr. orientala, carea a parasit cu necredința pre legiuțulu ei barbatu Ianosiu Macra totu de acolo — de religiunea gr. catolica — de 4 ani de dile, fără a se sci unde se astă, se cădăcia prin acăstă in timpu de unu anu dela datul presint, inaintea subserișului scaunu protopopescu, căci la din contra si in absența ei se va decide cau'a divortiala incaminata de către barbatul ei mentionat, — in sensulu prescriselor canone a sănctei noastre bisericici.

Hatiegul in 10 Novembre 1870.

Scaunul protopopescu gr. or. alu tractatului Hatiegul.

I. Ratiu protopopu.

Concursu.

Nr 476 1870.

Spre ocuparea postului de notariu communalu in Cacov'a cu unu salariu anualu de 300 fl. v. a. bani galata cuartiru naturalu si 50 fl. v. a. rebonificare pentru lemn de foc se prelungesc terminulu pâna in 31 Decembrie curente stilulu vechi.

Concurrentii au de a-si predă concursele loru bine instruite inspectoratului cercualu.

Inspectoratul cercualu Selisice,

Sabiu in 8 Decembrie 1870.

97-3

Burs'a de Vien'a.

Din 12/24 Decembrie 1870.

Metalele 5%	56	25	Act. de creditu 247
Imprumut. nat. 5%	65	65	Argintulu 122 50
Actiile de banca	729		Galbinulu 5 90